

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เห็นไหม เวลาเขาพูดกันว่า “อย่าตระหนกนะ มันจะเมตรถึงเมตรครึ่งนะ อย่าตระหนก” แล้วบอกไม่ให้ตระหนกนะ แต่เวลามันท่วมมาทำอย่างไร? นี่เพราะอะไร? เพราะมันไม่มีความสัตย์ความจริง ถ้ามันมีความสัตย์ความจริงนะ เวลาพูดมันจะมีแต่คนเชื่อถือ นี่เป็นผู้นำ แต่พูดไม่มีใครเชื่อถือมันนำคิดนะ

ความสัตย์ คนเราต้องมีความสัตย์ ถ้าไม่มีความสัตย์แล้ว เวลาคำพูดไปมันไม่มีค่าหรอก เห็นไหม เวลาถือศีล ๕ นี้มุสา ถ้ามีการมุสาแล้วจบนะ ไปไหนมา? ไปธุระ ธุระอะไรล่ะ? ไปไหนมา? ไปธุระ โทกทุกวัน โทกเช้า โทกชาก โทกกันอยู่อย่างนั้นแหละ โทกจนเป็นความเคยชิน

เราบอกศีล ๔ มีศีล ๕ นะ โดยธรรมชาติมีศีล ๕ ถ้ามีศีล ๕ กฎหมายนี้แทบจะไม่ต้องใช้เลย ศีลธรรม เห็นไหม เวลาเข้มแข็งขึ้นมายิ่งกว่ากฎหมายนะ คุณิประเพณีวัฒนธรรมในพื้นที่ ถ้าเราไปสิ่งใดที่ไม่ถูกต้องในท้องถิ่นนั้น ในชุมชนนั้นนะ เราจะอยู่ในชุมชนนั้นแทบไม่ได้เลย เพราะเราอายุเขา นี่ศีลธรรม ถ้ามีศีล ๕

นี่ก็เหมือนกัน บอกอย่าตระหนกนะ อย่าตระหนกนะ แต่คนตื่นหมดเลย คนตื่นเพราะคนมันไม่เชื่อถือ ถ้าคนไม่เชื่อเพราะอะไรล่ะ? มันต้องย้อนกลับมาดูเราสิ ต้นไม้ชาติ ต้นไม้ชาติถ้ามันแข็งแรงนะมันจะเจริญงอกงาม ต้นไม้ชาติบางกิ่งแข็งแรง บางกิ่งเน่า บางกิ่งตาย นี่ทำไมมันเป็นอย่างนั้นล่ะ? เพราะต้นไม้ชาติใจ นี่ชาติ เห็นไหม

สมัยที่ผ่านมาะ เมื่อก่อนเราเด็กๆ ราชประชานุเคราะห์นี่แข็งแรงมาก ราชประชานุเคราะห์นะ มีภัยพิบัติที่ไหนเขาจะช่วยเหลือได้หมดเลย ราชประชานุเคราะห์นี่ แล้วปล่อยให้ คุณิคุณิกัน น้ำเลี้ยงต้นไม้คุณิกัน คุณิกันจนต้นไม้มันอ่อนแอ พอต้นไม้อ่อนแอ แล้วใครมาก็จะพัฒนาฯ พัฒนาในอะไร? พัฒนาของใคร? สัจจะมีไหม? ถ้าสัจจะมีเห็นไหม ผู้นำต้องมีสัจจะพูดสิ่งใดต้องเป็นเช่นนั้น

ความเสมอต้นเสมอปลาย ถ้าความเสมอต้นเสมอปลายมันไม่มีแล้วใครจะเชื่อถือล่ะ? สิ่ง
ที่มันเกิดขึ้น กษัตริย์มันเป็นกษัตริย์ แต่เราทำสิ่งนั้นได้หรือเปล่า? นี่กษัตริย์ส่วนกษัตริย์นะ แต่
จะทำได้ก็แย่งชิงกัน จะเอาหน้าเอาตากัน ทุกคนจะเอาหน้าเอาตา แล้วเวลามันเกิดทุกข์ยาก
ขึ้นมา แล้วใครล่ะ? ใครมันเกิดทุกข์ยากขึ้นมา? นี่ตาคำๆ ทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

เราไม่ประมาทเดินเล่อกัน เรามีสติปัญญาของเรา เรายกขาตัวเรา อตุตา หิ อตุตโน นาโถ
ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนคนนั้นเราพึ่งตัวเองได้ สังคมนั้นจะร่มเย็นเป็นสุข สังคมนั้นเกิดมาจาก
ใคร? สังคมนั้นเกิดจากมนุษย์นี้แหละ เห็นไหม

นี่ในสโมสรสันนิบาตทุกดวงใจว่าแห้ว ในสโมสรสันนิบาตนะ ในการคลุกคลีกัน ในการ
อยู่ร่วมกัน แต่จิตลึกๆ มันว่าแห้วทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเรามี อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่ง
ตน ตนมีหลักใจของตน มันจะมีสิ่งใดนะเรามีสติปัญญาของเรา เราควบคุมของเราได้ มันเป็น
ธรรมชาติ มันเป็นภยธรรมชาติ แล้วภยธรรมชาตินี้ ไซ้ เวลาคนทุกข์คนยากนะ เวลาคน
สิ้นไร้ไม้ตอก มันก็ต้องทุกคนให้ลมหายใจนะ

นี่ถ้าเราเจอจันกัน คนสิ้นไร้ไม้ตอกก็มี คนที่พึ่งตัวเองได้ก็มี คนที่มีกำลังใจจะช่วยเหลือ
คนอื่นก็มี นี่สิ่งนี้ถ้ามันพูดกันด้วยน้ำใสใจจริงมันฟังกันได้หรือ แต่สิ่งที่เขาไม่เชื่อฟังเพราะ
อะไรล่ะ? เพราะข้อมูลเท็จ พูดแล้วไม่เป็นความจริงซักอย่างหนึ่ง บอกว่าไม่เป็นไรๆ แล้วมันจะ
ตายทุกที แล้วใครเชื่อใคร? นี่คนที่กำลังจะช่วยคนอื่นเขาจะกล้าช่วยไหม? คนที่จะช่วยตัวเองได้
เขาจะช่วยตัวเองไหม? แล้วคนที่ง้อเปลี่ยเสียดเขาจะทำอย่างไร?

นี่ทุกข์ ทุกข์ด้วยกันนะ เราอยู่กับครูบาอาจารย์ เห็นไหม เราอยู่กับหลวงตามะ เรานี้เป็น
คนโคนค่าเอง พอได้สิ่งใดมาเราเห็นว่ามันเป็นของเล็กน้อย อย่างเช่นพระ ๑๐ องค์ ได้ปาลมา ๕
ตัว เราก็ก่อนเลย ได้บ้าง ไม่ได้บ้าง ท่านเรียกไปค่าเลย บอกว่าต้องหักครึ่งหนึ่ง ของสิ่งใดมา
เราต้องคำนวณให้ได้เท่ากัน แล้วคนแจกถ้าแจกไม่เท่ากัน โคนทันที

มี มีด้วยกัน กิน กินด้วยกัน ทุกข์ ทุกข์ด้วยกัน แล้วมันไว้ใจกัน มันไว้ใจกัน มันเคารพกัน มันเชื่อกัน พอมันเชื่อกัน ทำสิ่งใดนี้ช่วยกัน ขวาทันได้ทั้งนั้นแหละเพราะมันลงใจ ถ้าใจมันเปิด ใจมันให้ มันจะมีสิ่งใดบ้างที่ทำได้ แต่ถ้าใจมันไม่เชื่อล่ะ? ใจมันไม่เชื่อ มันเป็นไปไม่ได้

ต้นไม้ชาติ! ต้นไม้ชาติคือชาติของเราไง นี่แล้วน้ำเลี้ยง เห็นไหม ถ้าน้ำเลี้ยงมันไปทั่ว ต้นไม้นั้น มันจะทำให้ต้นไม้นั้นแข็งแรง นี่ต้นไม้นั้นซิกหนึ่งตาย ซิกหนึ่งเป็น แล้วมันจะอยู่กันอย่างไรล่ะ? ต้นไม้ซิกหนึ่งนะ โอ้อโฮ เขียวชุ่มเลย อีกซิกหนึ่งแห้งตายเลย แล้วใครไว้ใจใครได้? มันไม่ไว้ใจกันเพราะเหตุนี้แหละ

ถ้ามันมีความสัตย์ เห็นไหม นี่ความสัตย์ เราถึงต้องตั้งสติของเรา ตั้งสติของเราละ เราช่วยเหลือตัวเราก่อน ถ้าเราช่วยเหลือตัวเราก่อน แล้วเราช่วยเหลือใครได้เราก็จะช่วยเหลือคนนั้น ถ้าเราช่วยเหลือไม่ได้ นี่สภาวะกรรม กรรมมันเป็นส่วนรวม เวลาคนๆ หนึ่งมีบุญวาสนามาก แต่เวลาเป็นผู้นำมันทอนลงไป ทอนลงไป เพราะทุกๆ คนมันมีความเห็นแตกต่าง มีความเห็นต่างๆ แต่ถ้าเรามีความสัตย์เราพูดความจริงกับเขา

ถ้าพูดความจริงนะ คนที่เขาเห็นแก่ตัวเขาแสดงออก เห็นไหม ทุกคนเห็นหมดนะ ทุกคนเขามองออก ทุกคนเขามองเห็น คนนั้นเป็นคนผิด เดี่ยวสังคมลงโทษเอง สังคมจะบีบคั้นเขา เขาอยู่ในสังคมนั้นไม่ได้ แต่ถ้าเราพูดความจริงนะ แต่พูดความจริงแล้วเราเสียเปรียบหรืออะไร คำว่าเสียเปรียบ เสียเปรียบอะไร? เราพูดความจริงนะ ความจริง เห็นไหม

“ธรรมย่อมคุ้มครองผู้ปฏิบัติธรรม”

เวลาปฏิบัติธรรม ถือศีล ๕ ศีล ๕ บุญไม่เห็นให้ซุกที่หนึ่ง ทำบุญกุศลขนาดนี้ไม่เห็นได้ บุญซุกที่เลย นี่กลิ่นของศีลหอมทวนลมนะ กลิ่นของศีล กลิ่นของธรรม เห็นไหม ถือศีล ๕ ถ้าศีล ๕ ดูพระเราสิ ถ้าศีล ๘ พระเราฉันมือเดียว ฉันมือเดียวแล้วยังอดอาหาร นี่พระมันฉันไม่ครบ อดอาหารตลอด ถ้าเรามีศีลมีสัตย์ของเรา เห็นไหม สีเลนะสุกะดิง ยันติ สีเลนะโกกะสัมปะทา นี่โกกะมันเกิดนะ ความประหัยมัจฉัสต์ โรคภัยไข้เจ็บก็ไม่มี ทุกอย่างก็ไม่มี ถ้ามันมีโกกะมันมา

นี่ไงถ้ามีศีลมีธรรม เห็นไหม ธรรมะย่อมคุ้มครอง ผู้ใดมีศีลมีสัตย์ ธรรมะจะคุ้มครองคนนั้น แต่เราบอกว่าคนที่ไม่มีศีลมีสัตย์เป็นคนเชื่อ คนเชื่อกับคนเชื่อต่างกันนะ คนเชื่อสัตย์ คนมีสัตย์จะนั่นอย่างหนึ่ง คนเชื่อ เชื่อเพราะมันไม่มีปัญญาเลย ถือศีลจะสักไว้หน้าผากเลย นั่นถือศีลนะ ไป

ที่ไหนนะฉันเป็นคนมีศีลนะ ทุกคนต้องหลบให้ฉันนะ ฉันถือศีลนะ มันทึฐึฐึทั้งนั้นเลย! ถือศีลต้องมาบอกใคร? ถือศีลก็อยู่ในหัวใจของเราละ

มีคนคิดคนปฏิบัติมากนี่ไม่คิดเนื้อสัตว์ ไปถึงก็ประกาศเลยว่าไม่กินเนื้อสัตว์ แต่ถ้าคนเขาปฏิบัติละ เขาไม่กินเนื้อสัตว์ เราได้ข่าวว่าหลวงปู่ผาง! หลวงปู่ผางท่านไม่กินเนื้อสัตว์นะ หลวงปู่ผาง ขอนแก่น ท่านไม่กินเนื้อสัตว์นะแต่ไม่มีใครรู้ ใครจะใส่อาหารมาท่านไม่เคยพูดเลย หลวงปู่ผางท่านไม่กินเนื้อสัตว์หรือแล้วเวลาใส่ไปในบาตร ไม่เคยพูด ไม่เคยบอกใครเลย ท่านฉันของท่านเอง ท่านคัดเลือกของท่านเอง

ศีลมันอยู่กับเรา! ความดีมันอยู่กับเรา! ทำไมต้องไปประกาศให้ใครรู้? เพราะคำว่าประกาศให้ใครรู้ เห็นไหม ทำดีต้องได้ดีไง พอทำดีแล้วต้องให้คนอื่นรับรู้ ดีคือดี ถ้าทำดีแล้วมันดีในตัวเอง นี่ถ้าดีในตัวเอง เรามีศีลนี้ความเสมอต้นเสมอปลาย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ ใครจะทำสิ่งใดก็แล้วแต่ เพราะในสมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันเป็นแวนแคว้น เป็นประเทศเล็กๆ ประเทศเล็กๆ เขาจะมีปัญหาขัดแย้งกัน ใครจะทำสิ่งใดจะไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อชาตศัตรูจะไปรบลิฉวิ นี่ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า

“รบแพ้หรือชนะ?”

“แพ้เด็ดขาด”

“แพ้เด็ดขาดเพราะเหตุใดล่ะ?”

“เพราะว่าเขาสามัคคีกัน”

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพบกับพระอานนทนะ เราเคยบอกเขา เขาปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย นี่เวลาประชุมหมั้นเพียรประชุมพร้อมกัน เลิกประชุมพร้อมกัน นับถือผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ที่เขา มีประสบการณ์เป็นผู้นำนี้นับถือเขา ประสบการณ์เขาจะคอยบอกกัน แล้วมาประชุมในสภาว่ามันเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ นี่ความสามัคคี รบเท่าไรก็แพ้ อชาตศัตรูส่งพราหมณ์ไปยุแหยให้แตกแยก แล้วเข้าไปรบไป

เราจะบอกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี้กษัตริย์ในสมัยพุทธกาลเชื่อถือมาก แล้วทำสิ่งใดต้องปรึกษา ไปฟังบุญองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านพูดนะท่านไม่พูดตรงๆ หรอก เพราะ! เพราะพูดไปมันมีฝ่ายได้และฝ่ายเสีย เวลาทำไปนะ เช่นเวลาเขาถือศีลกันนะ หมาบ้า เขาบอกหมาตัวนี้บ้า พอบอกหมาบ้า เขาจะฆ่าหมาบ้าทันที แต่ถ้าคนมีศีลนะ หมาตัวนี้ไม่ปกติ หมาตัวนี้ต้องจัดการ หมาตัวนี้ต้องดูแลให้ดี

คนมีศีลนะไม่พูดให้คนที่นั่นถึงกับทำลายกัน ทำให้เสียชีวิต องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่พูดอย่างนั้น ฉะนั้น เวลาไปถามนี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะพูดเป็นอุบาย เป็นอุบายเพราะว่าธรรมเป็นธรรมไง นี่ความเป็นธรรม เห็นไหม ทำไมกษัตริย์เชื่อถือมากล่ะ? เชื่อถือเพราะท่านพูดจริงตลอด ท่านรู้ของท่านจริง ท่านทำของท่านจริง ความเชื่อถือมันจะตามมา

นี่ก็เหมือนกัน บอกว่าอย่าตระหนก อย่าตระหนก ฟังแล้วมันสังเวช บอกว่าอย่าตระหนกนะ! เมตรครึ่งๆ อย่าตระหนกนะ! ก็บอกเขาไปสิ มันจะเป็นอย่างไรก็บอกเขาไป แล้วเราต้องช่วยเหลือเจ้าจันกันอย่างไร? อย่าตระหนกๆ ก็โกหกไปเรื่อยละ โกหกไปเรื่อยแล้วบอกอย่าตระหนก! อย่าตระหนก!

ต้นไม้ชาติ.. ต้นไม้ชาติมันต้องมีน้ำเลี้ยงนะ ถ้าไม่มี ความจริงก็คือความจริง ถ้าความจริงเป็นความจริงขึ้นมาได้ เราเกิดมาแล้วเจอสภาวะ เราเปลี่ยนแปลง เห็นไหม นี่สิ่งที่เป็นความจริง อนิจจัง สิ่งที่ไม่แน่นอน ความไม่แน่นอนของมัน เราถึงต้องมีสติปัญญาของเรา เรายับยั้งของเรา เพื่อประโยชน์กับเรานะ เกิดมาแล้วคือการเกิดแหละ เกิดมาแล้วเจอสภาวะแบบนั้น เราเกิดมาแล้วมันเป็นประสบการณ์ของชีวิต ถ้าชีวิตนี้มันมีประสบการณ์ แล้วเราจะเชื่อใครหรือไม่เชื่อใคร เราใช้ปัญญาของเรา

เรามีปัญญาของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เราพึ่งเรา เราใช้ปัญญาของเรา เราแก้ไขเรา แล้วถ้าคนมีปัญญาดูด้วยกัน คนมีสังคมด้วยกัน เห็นไหม สังคมนั้นมีแต่คนดีๆ นือเสวนา จ พาลานํ ปณฺฑิตานญจ เสวนา เราจะไม่คบคนพาล เราจะคบแต่บัณฑิต แล้วบัณฑิตมันหาได้ง่ายไหมล่ะ? ดูหัวใจเราสิ หัวใจเราเวลามันคิดช้า คิดทางเบียดเบียนมันคิดได้ตลอดไปเลย แต่มันคิดไปทางบุญล่ะ? มันคิดได้ยาก เห็นไหม

ฉะนั้น ขนาดเราจะ อุตตา หิ อุตตโน นาโถ เราจะฟังเราเอง ความคิดเรามันยังควบคุมได้ ยากเลย เพราะมันมีวิชา อนุสัยมันนอนมากับใจ ฉะนั้น เราต้องยับยั้งของเราด้วย เราดูแลใจของเรา ดูข้างนอกแล้วดูข้างใน เขาบอกไม่ตระหนกเราก็ไม่ตระหนก แต่เราก็ไม่เชื่อใครเลย เพราะคำพูดเขาเชื่อไม่ได้ สิ่งที่เขาทำไม่เคยทำให้เป็นความจริงเลย ฉะนั้น เราจะดูใจเรา เราดูใจเราแล้วเราช่วยตัวเรา เราอยู่ในสังคมนั้น มันเป็นคราวเป็นกาลที่เกิดขึ้น เราจะต้องเอาตัวเราให้รอดให้ได้

นี่ฟังธรรม! ฟังธรรมเพื่อประโยชน์นะ ประโยชน์กับเรา ตั้งใจของเรา เพื่อประโยชน์กับหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรา เห็นใหม่ นี่สิ่งนี้มันซบๆ ไป ซบๆ ไป สิ่งที่ว่าพันธกรรมทางจิต พันธกรรมทางจิตที่เขาสะสมกันมา พันธกรรมนี้รักษาไว้ เราตัดแต่งของเรา เรารับรู้ของเรา ใจหายบ ใจละเอียดคนนะ คนหายบๆ มันคิดละเอียดไม่เป็น มันจะเอาเห็นแก้ตัวทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าคนละเอียดคนนะมีความละเอียด มีหิริ มีโอตตปปะ จะทำสิ่งใดนี้ยอมเสียเปรียบๆ

ยอมเสียเปรียบด้วยความรู้ นะ ไม่ใช่ยอมเสียเปรียบด้วยความโง่เขลา ยอมเสียเปรียบด้วยความที่เรา รู้ คำว่าเสียเปรียบนี้เสียเปรียบเพราะเรารักษาธรรมของเราไว้ ให้กิเลสมันได้เหยียบย่ำ ให้กิเลสมันได้แสดงตัวออกของมัน แล้วเรารักษาใจของเรา เห็นใหม่

นี่ถ้าเรามีธรรมในหัวใจ อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แล้วเราจะมีธรรมในหัวใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง